

РЕШЕНИЕ

№ 3

гр. София, 16.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в публично заседание на двадесет и първи януари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

Членове: подп. ВАСИЛ М. ПЕТКОВ
 лейт. РАДКА Д. ДРАЖЕВА

при участието на секретаря ЕМИЛИЯ П. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от подп. ВАСИЛ М. ПЕТКОВ Въззивно частно
наказателно дело № 20256000600033 по описа за 2025 година

Производството по реда на чл. 433 и сл. от НПК.

Образувано е по въззивна жалба на И. Г. Д. против Определение № 98/14.10.2025 г. постановено по ЧНД № 121/2025 г. описа на Военен съд – София, с което е оставена без уважение молбата му за съдебната реабилитация по НОХД №№ П 2017/2011 г., 155/2014 г. и 150/2016 г. всички по описа на Военен съд – София.

В жалбата се сочи, че атакуваното определение е незаконосъобразно и са налице основания за постановяване на реабилитация по отношение на посочените от молителя осъждания.

Осъденото лице не участва в съдебно заседание и не изразява становище пред въззивната инстанция.

Представителят на държавното обвинение предлага атакуваното определение, като правилно и законосъобразно, да бъде потвърдено.

Военно-апелативният съд констатира, че въззивната жалба е *допустима*, като подадена от лице с право и интерес да обжалва и в законовия срок.

Преди обаче да изложи правните си съображения, настоящият състав дължи отговор, дали военните съдилища са компетентни да разгледат делото, образувано по молба на цивилното лице И. Д.. Подсъдността по особеното производство за съдебна реабилитация е регламентирана в чл. 433 от НПК. Смисълът на закона, вложен в този текст, определя компетентността без да се съобразява с това, дали лицата, поискали реабилитация са с особено качество, определено в чл. 396, ал. 1 или 2 от НПК. Затова настоящият състав счита, че изводите в решението на ЕСПЧ по делото „Мустафа срещу България“ нямат касателство в конкретния случай, тъй като в особеното производство по реабилитация, не се разглежда наказателно обвинение срещу лица, попадащи в обхвата на нормите определящи компетентността на военни съдилища (конкретно чл. 396, ал. 2 от НПК).

Воден от тези съображения настоящият състав счита, че Военен съд – София, както и въззивният ВоАС (подсъдността при обжалване не може да бъде променяна, защото такава промяна не е предвидена в процесуалния закон), са компетентни да проведат производството по реабилитация, по молбата на цивилното лице И. Г. Д. (в подобен смисъл вж. Определение № 41/29.03.2022 г. по НД № 215/2022 г. НК I-во НО на ВКС).

Разгледана по същество въззивната жалба се преценява от настоящият състав като **неоснователна**, по следните съображения:

Спрямо И. Г. Д. са постановени три съдебни акта, за които молителят иска съдебна реабилитация:

- По НОХД № П 217/2011 г. по описа на Софийски военен съд, със съдебен акт влязъл в сила на 18.04.2013 г., с който е бил осъден на пет години лишаване от свобода и глоба в размер на 5000 лв., за престъпление извършено в периода от м. 10.2006 г. до м. 12.2007 г.;

- По НОХД № 155/2014 г. поставено по описа на Софийски военен съд, със съдебен акт влязъл в сила на 27.10.2015 г., с който е бил осъден на 10 месеца лишаване от свобода, за престъпление извършено 01.10.2013 г. и

- По НОХД № 150/2016 г. по описа на Софийски военен съд, със съдебен акт влязъл в сила на 15.11.2017 г., с който е бил осъден на две години и шест месеца лишаване от свобода, за престъпление извършено в периода от 10.12.2012 г. до 14.05.2013 година.

Извън осъжданията, за които се иска реабилитация И. Д. е осъден и по НОХД № 675/2025 г. по описа на РС – Л. с Определение, влязло в сила на 26.11.2025 г., за престъпление по чл. 345, ал. 1 от НК, извършено на 13.12.2024 г., на глоба в размер на 700 лева.

Правилно решаващият състав е съобразил, че наказанията по НОХД №№ 155/2014 г. и 150/2016 г. могат да се кумулират (и съставляват едно осъждане), но не могат да формират съвкупност и с това по НОХД № П 217/2011 г., всички по описа на ВС – София. Безспорно, предвид осъжданията на въззивника и размера на наложените наказания, реабилитация по чл. 86 от НК е невъзможна, а в хипотезата на чл. 88а, ал. 2 от НК, реабилитационният срок би изтекъл през 2029 г. (след изтичане на изпитателния срок по последното УПО, постановено по Софийски апелативен съд по ВНЧД № 306/2017 г. по описа на САС, НО, 6-ти състав). При това положение първата инстанция правилно е приела молбата за реабилитация, по трите осъждания на молителя, за допустима и я разгледала по същество.

Законодателят, в чл. 87, ал. 1 от НК е въвел материалните предпоставки, при едновременното проявление на които е възможно допускането на съдебна реабилитация – ако в течение на три години от изтичане на срока на наложеното с присъдата или намалено с работа или помилване наказание не е извършил друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода или с по-тежко наказание: 1. ако е имал добро поведение и 2. ако при умишлено престъпление е възстановил причинените вреди.

Съобразно тълкуването на закона, дадено в ТР № 20/17.05.1983 г. по н.д. 21/83 г. на ВС, тригодишният срок по чл. 87, ал. 1 от НК е минималният срок, който трябва да изтече и през който осъденият не трябва да извърши друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода, или с друго по-тежко наказание и през който да е имал добро поведение. Това обаче не означава, че след изтичането на този срок осъденият може да извърши друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода или с по-тежко наказание, или пък може да има недобро поведение. Осъдения дължи добро поведение до момента на постановяване на съдебна реабилитация (Решение № 404 /29.09.1988 г. по н.д. № 442/ 1988 г. на ВС).

Нормата на чл. 87 не съдържа предписание, как следва да се преценят основанията за съдебна реабилитация, в случаите на повече от едно

осъждания. Тази празнина е запълнена от съдебната практика – единна и непротиворечива във виждането, че тригодишният срок по чл. 87, ал. 1 от НК, при множество осъждания, започва да тече от изтичане на срока на наложеното с последната присъда наказание (Решение № 44 от 28.01.2010 г. на ВКС по н. д. № 505/2009 г., II н. о., НК; Решение № 447 от 18.11.2014 г. на ВКС по н. д. № 1429/2014 г., III н. о., и др.). Такова наказание за Д. се явява това по НОХД № 150/2016 г. по описа на ВС – София, като със съдебен акт влязъл в сила на 15.11.2017 г. той е бил осъден на две години и шест месеца лишаване от свобода, за престъпление извършено в периода от 10.12.2012 г. до 14.05.2013 година. Изтърпял е наказанието си на 24.01.2019 година. Видно обаче от Определение, влязло в сила на 26.11.2025 г., и по НОХД № 675/2025 г. по описа на РС – Л., Д. е осъден за извършено на 13.12.2024 г. престъпление, за което законодателят е предвидил наказание лишаване от свобода до една година или глоба от петстотин до хиляда лева.

Предвид изложеното настоящият състав, счита, че не са налице материалните предпоставки, предвидени от законодателя в чл. 87, ал. 1 от НК, за съдебна реабилитация на И. Г. Д. по НОХД № П 2017/2011 г., 155/2014 г. и 150/2016 г. всички по описа на Военен съд – София (в подобен смисъл Решение № 110/02.05.2017 г. по НД № 300/2017 г., НК, I НО на ВКС).

Правилно, в съответствие с разпоредбата на чл. 436, ал. 4 от НПК, първата инстанция е указала на Д., че нова молба за съдебна реабилитация, можа да подаде не по-рано от една година от влизане в сила на атакуваното определение.

Ето защо съдът намира въззивната жалба за неоснователна и счита, че атакуваното определение следва да бъде потвърдено.

Водим от гореизложеното, на основание чл. 436, ал. 2 от НПК, Военно-апелативният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 98/14.10.2025 г. постановено по
ЧНД № 121/2025 г. по описа на Военен съд – София.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____